

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w Suwałkach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Karol Kwiatkowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Agnieszka Krysiuk

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2016 r. w Suwałkach na rozprawie

sprawy z powództwa **J. S. (1)**

przeciwko **J. G. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...) w O.**

o zapłatę kwoty 45.000,00 zł tytułem diet i innych świadczeń związanych z podróżą służbową w okresie od X.2012 r. do III.2014 r.

oraz

sprawy z powództwa **J. S. (1)**

przeciwko **J. G. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...) w O.**

o zapłatę kwoty 45.000,00 zł tytułem diet i innych świadczeń związanych z podróżą służbową w okresie od IV.2011 r. do IX.2012 r.

I. Umarza postępowanie w zakresie powództwa o diety i inne świadczenia związane z podróżą służbową w okresie od X.2012 r. do III.2014 r. w części dotyczącej kwoty 7.766,05 zł (siedem tysięcy siedemset sześćdziesiąt sześć złotych 5/100).

II. Umarza postępowanie w zakresie powództwa o diety i inne świadczenia związane z podróżą służbową w okresie od IV.2011 r. do IX.2012 r. w części dotyczącej kwoty 31.738,29 zł (trzydzieści jeden tysięcy siedemset trzydzieści osiem złotych 29/100).

III. W pozostałym zakresie oba powództwa oddała.

IV. Zasądza od powoda **J. S. (1)** na rzecz pozwanego **J. G. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) w O.** kwotę 6.003,55 zł (sześć tysięcy trzy złote 55/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 4.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSR Karol Kwiatkowski

UZASADNIENIE

J. S. (1) w pozwie wniesionym przeciwko J. G. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...) J. G. w O. początkowo domagał się zapłaty kwoty 45.000,00 złotych wraz odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, iż w okresie objętym pozwem był pracownikiem pozwanego zatrudnionym na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych w pełnym wymiarze czasu pracy. W ramach wykonywanej pracy powód odbywał zagraniczne podróże służbowe. Pozwany nie zapewniał powodowi bezpłatnego noclegu, ani nie wypłacał należnego ryczałtu za nocleg z tytułu odbywanych zagranicznych podróży służbowych. Powód podczas podróży nocował w kabinie udostępnionej mu do świadczenia pracy samochodu ciężarowego. Miejsce do spania w kabinie samochodu ciężarowego nie stanowi zapewnienia pracownikowi należytego odpoczynku. Pojęcie bezpłatnego noclegu obejmuje bowiem szerszy zakres świadczeń niż tylko udostępnienie miejsca do spania. Roszczenie powoda stanowi m.in. należną mu wartość zwrotu kosztów za nocleg podczas odbywania podróży służbowych w transporcie zagranicznym w okresie od października 2012 do marca 2014 roku. Powód zastrzegł możliwość zmiany roszczenia z uwagi na fakt, że nie posiada dokumentów pozwalających na precyzyjne określenie wysokości swojego roszczenia oraz ilości dni, w których nocował w poszczególnych krajach. Podstawą prawną dla roszczeń powoda jest art. 77⁵ Kodeksu pracy w zw. z art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o czasie pracy kierowców. Roszczenie powoda dochodzone niniejszym pozwem obejmuje okres od października 2012 roku do marca 2014 roku. Na dochodzone niniejszym pozwem roszczenie składają się kwoty należne powodowi z tytułu diet żywieniowych, ryczałtów za noclegi, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, a także niewypłacony powodowi ekwiwalent za niewykorzystany urlop. Nie posiada dokumentów, na podstawie których mógłby precyzyjnie określić ilość noclegów odbywanych w poszczególnych państwach. Stosownie do obowiązującego w momencie odbywania podróży służbowej przez powoda stanu prawnego, a w szczególności Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju z dnia 19 grudnia 2002 r. oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19.12.2002r w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju - pracownikowi, któremu nie zapewniono bezpłatnego noclegu i który nie przedłożył rachunku za nocleg w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie przysługuje w przypadku podróży krajowej ryczałt za każdy nocleg w wysokości 150% diety, a w przypadku podróży zagranicznej w wysokości 25% limitu, określonego w poszczególnych państwach w załączniku do rozporządzenia. Z uwagi na fakt, że powód nie posiada rachunków za noclegi odbywane podczas podróży służbowych, niniejszym pozwem powód dochodzi jedynie 25 % limitu wskazanego w rozporządzeniu. Na roszczenie dochodzone niniejszym pozwem składają się także niewypłacone należności z tytułu diet za odbywanie podróży służbowych krajowych i zagranicznych, które przysługują powodowi w oparciu o przepisy w/w rozporządzeń. Zgodnie z przepisami przywołanych rozporządzeń pracownikowi w czasie podróży służbowej krajowej i zagranicznej przysługuje dieta na pokrycie zwiększonych kosztów wyżywienia (k. 2-6).

W odpowiedzi na pozew pozwany J. G. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, iż pozwem w sprawie niniejszej powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 45.000,00 zł, jak również zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych. Powód powołał się na brak ze strony pozwanego zapłaty na jego rzecz należnych mu świadczeń związanych ze stosunkiem pracy, w tym podróżami służbowymi za okres od: października 2012 r. do: marca 2014 r. Powód wskazał, że na świadczenie dochodzone pozwem składają się kwoty, które mają być należne powodowi tytułem diet żywieniowych, ryczałtów za noclegi, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, a także niewypłacony powodowi ekwiwalent za niewykorzystany urlop. Powództwo jest w całości niezasadne, a stan faktyczny przedstawiony przez powoda w uzasadnieniu pozwu nie polega na prawdzie. Brak przy tym w oparciu o uzasadnienie pozwu możliwości ustalenia, czym kierował się powód ustalając wysokość kwoty wskazanej w pozwie, jako przedmiot roszczenia. Powód w pozwie nie zaoferował żadnych dowodów na okoliczność

zasadności powództwa. Zaoferował jedynie twierdzenia, które jednak nie polegają na prawdzie. Treść stosunku pracy, wiążącego powoda i pozwanego określona została w całości i w sposób wyczerpujący znajdującymi się w aktach pracowniczych powoda umowami o pracę, a nadto dokumentami takimi jak regulamin pracy i regulamin wynagradzania (obowiązującymi u pozwanego). Powód nie był zobowiązany do wypłacania powodowi jakichkolwiek świadczeń pieniężnych za wyjątkiem takich, do wypłaty których był zobowiązany z mocy dokumentów umów o pracę oraz regulaminu wynagradzania. Przeciwnie twierdzenie powoda nie polegają na prawdzie. Nie jest zgodne z prawdą twierdzenie powoda, jakoby pozwany nie wypłacał na rzecz powoda świadczeń przysługujących powodowi z tytułu stosunku pracy. Wszelkie świadczenia, które były należne powodowi, były spełniane przez pozwanego w sposób należyty. Spełnienie świadczeń pieniężnych, czy to stanowiących wynagrodzenie, czy to świadczeń związanych z podróżami służbowymi przez pozwanego na rzecz powoda, było przez powoda każdorazowo kwitowane, ze wskazaniem, jakie świadczenie zostało na rzecz powoda spełnione. Pozwany załączył dokumenty: "rozliczenie szczegółowe podróży służbowej" za okres objęty pozwem. Dokumenty te stanowią pokwitowanie zapłaty na rzecz powoda wszelkich kwot, należnych mu w związku z delegacjami służbowymi w okresie, którego dotyczy powództwo. (k. 31-32).

Sprawa została wpisana do Repertorium P pod numer 98/15. Powód pismem z dnia 24 czerwca 2016 r. ograniczył powództwo do kwoty 37.233,95 złotych (k. 726-730).

J. S. (1) w kolejnym pozwie wniesionym przeciwko J. G. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...) J. G. w O. domagał się początkowo zapłaty kwoty 45.000,00 złotych wraz odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, iż w okresie objętym pozwem był pracownikiem pozwanego zatrudnionym na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych w pełnym wymiarze czasu pracy. W ramach wykonywanej pracy powód odbywał zagraniczne podróże służbowe. Pozwany nie zapewniał powodowi bezpłatnego noclegu, ani nie wypłacał należnego ryczałtu za nocleg z tytułu odbywanych zagranicznych podróży służbowych. Powód podczas podróży nocował w kabinie udostępnionej mu do świadczenia pracy samochodu ciężarowego. Miejsce do spania w kabinie samochodu ciężarowego nie stanowi zapewnienia pracownikowi należytego odpoczynku. Pojęcie bezpłatnego noclegu obejmuje bowiem szerszy zakres świadczeń niż tylko udostępnienie miejsca do spania. Roszczenie powoda stanowi m.in. należną mu wartość zwrotu kosztów za nocleg podczas odbywania podróży służbowych w transporcie zagranicznym w okresie od kwietnia 2011 do września 2012 roku. Powód zastrzegł możliwość zmiany roszczenia z uwagi na fakt, że nie posiada dokumentów pozwalających na precyzyjne określenie wysokości swojego roszczenia oraz ilości dni, w których nocował w poszczególnych krajach. Podstawa prawną dla roszczeń powoda jest art. 77⁵ Kodeksu pracy w zw. z art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o czasie pracy kierowców. Roszczenie powoda dochodzone niniejszym pozwem obejmuje okres od kwietnia 2011 roku do września 2012 roku. Na dochodzone niniejszym pozwem roszczenie składają się kwoty należne powodowi z tytułu diet żywieniowych, ryczałtów za noclegi, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, a także niewypłacony powodowi ekwiwalent za niewykorzystany urlop. Powód nie posiada dokumentów, na podstawie których mógłby precyzyjnie określić ilość noclegów odbywanych w poszczególnych państwach. Stosownie do obowiązującego w momencie odbywania podróży służbowej przez powoda stanu prawnego, a w szczególności Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju z dnia 19 grudnia 2002 r. oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19.12.2002r w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju - pracownikowi, któremu nie zapewniono bezpłatnego noclegu i który nie przedłożył rachunku za nocleg w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie przysługuje w przypadku podróży krajowej ryczałt za każdy nocleg w wysokości 150% diety, a w przypadku podróży zagranicznej w wysokości 25% limitu, określonego w poszczególnych państwach w załączniku do rozporządzenia. Z uwagi na fakt, że powód nie posiada rachunków za noclegi odbywane podczas podróży służbowych, niniejszym pozwem powód dochodzi jedynie 25 % limitu wskazanego w rozporządzeniu.

Na roszczenie dochodzone niniejszym pozwem składają się także niewypłacone należności z tytułu diet za odbywanie podróży służbowych krajowych i zagranicznych, które przysługują Powodowi w oparciu o przepisy w/w rozporządzeń. Zgodnie z przepisami przywołanych rozporządzeń pracownikowi w czasie podróży służbowej krajowej i zagranicznej przysługuje dieta na pokrycie zwiększonych kosztów wyżywienia (k. 270-275).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 20 sierpnia 2015 r. w sprawie IV Np 35/15 Sąd Rejonowy w Suwałkach V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił powództwo w całości i rozstrzygnął o kosztach procesu (nakaz zapłaty, k. 297).

Pozwany w ustawowym terminie złożył sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 20 sierpnia 2015 r. zaskarżając go w całości i wniósł o jego uchylenie oraz zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, iż pozwem w sprawie niniejszej powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 45.000,00 zł, jak również zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych. Powód powołał się na brak ze strony pozwanego zapłaty na jego rzecz należnych mu świadczeń związanych ze stosunkiem pracy, w tym podróżami służbowymi za okres od: kwietnia 2011 r. do: września 2012 r. Powód wskazał, że na świadczenie dochodzone pozwem składają się kwoty, które mają być należne powodowi tytułem diet żywieniowych, ryczałtów za noclegi, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, a także niewypłacony powodowi ekwiwalent za niewykorzystany urlop. Powództwo jest w całości niezasadne, a stan faktyczny przedstawiony przez powoda w uzasadnieniu pozwu nie polega na prawdzie. Brak przy tym w oparciu o uzasadnienie pozwu możliwości ustalenia, czym kierował się powód ustalając wysokość kwoty wskazanej w pozwie, jako przedmiot roszczenia. Powód w pozwie nie zaoferował żadnych dowodów na okoliczność zasadności powództwa. Zaoferował jedynie twierdzenia, które jednak nie polegają na prawdzie. W pierwszej kolejności wskazać należy, że treść stosunku pracy, wiążącego powoda i pozwanego określona została w całości i w sposób wyczerpujący znajdującymi się w aktach pracowniczych powoda umowami o pracę, a nadto dokumentami takimi jak regulamin pracy i regulamin wynagradzania (obowiązującymi u pozwanego). Powód nie był zobowiązany do wypłacania powodowi jakichkolwiek świadczeń pieniężnych za wyjątkiem takich, do wypłaty których był zobowiązany z mocy dokumentów umów o pracę oraz regulaminu wynagradzania. Przeciwnie twierdzenie powoda nie polegają na prawdzie. Nie jest zgodne z prawdą twierdzenie powoda, jakoby pozwany nie wypłacał na rzecz powoda świadczeń przysługujących powodowi z tytułu stosunku pracy. Wszelkie świadczenia, które były należne powodowi, były spełniane przez pozwanego w sposób należyty. Spełnienie świadczeń pieniężnych, czy to stanowiących wynagrodzenie, czy to świadczeń związanych z podróżami służbowymi przez pozwanego na rzecz powoda, było przez powoda każdorazowo kwitowane, ze wskazaniem, jakie świadczenie zostało na rzecz powoda spełnione. Pozwany do sprzeciwu załączył dokumenty "rozliczenie szczegółowe podróży służbowej" za okres objęty pozwem. Dokumenty te stanowią pokwitowanie zapłaty na rzecz powoda wszelkich kwot, należnych mu w związku z delegacjami służbowymi w okresie, którego dotyczy powództwo. Pokwitowania obejmują między innymi potwierdzenie przez powoda wypłaty na rzecz powoda diet, czy ryczałtów za nocleg poza granicami kraju, których wprost dotyczy powództwo. W odniesieniu do ryczałtów za nocleg wskazał, że powód akceptował noclegi w kabinie pojazdu, którym wykonywał na rzecz pozwanego usługi transportu drogowego towarów. Powód uznawał noclegi w kabinie pojazdu za wykonanie przez pozwanego obowiązku zapewnienia mu noclegu. Powód wielokrotnie komunikował pozwanemu swoje stanowisko w tym zakresie. Mimo to pozwany wypłacał powodowi ryczałty za nocleg poza granicami kraju. Wypłata przedmiotowych ryczałtów miała charakter wypłaty dokonywanej z ostrożności, celem zapewnienia sobie pewności co do zgodności z prawem swojego postępowania w tym zakresie, przy jednoczesnym zapewnieniu noclegu pozwanemu w kabinie ciągnika siodłowego i wypłaty były dokonywane w warunkach braku pewności, czy świadczenie to rzeczywiście przysługuje pozwanemu - w sytuacji, w której w części firm transportowych świadczenia tego rodzaju były wypłacane kierowcom, a w części nie. Powód w okresie związania stosunkiem pracy nie zgłaszał zastrzeżeń do sposobu w jaki pozwany wypełnia obowiązki pracodawcy w zakresie wypłaty świadczeń należnych powodowi. Powód przyznawał prawidłowość wypłacanych mu świadczeń. Pozwany załączył do sprzeciwu polecenia wyjazdu służbowego powoda, z których wynika jednoznacznie, jakie delegacje z wyszczególnieniem daty i miejsca podróży służbowej były odbywane przez powoda w okresie, którego dotyczy powództwo. Również wynagrodzenie było powodowi wypłacane w należnej wysokości. Powodowi wypłacany był ryczałt za godziny nadliczbowe. Odebranie przez powoda tak wynagrodzenia zasadniczego,

jak i wszelkich ryczałtów i innych świadczeń było przez powoda kwitowane. W odniesieniu do żądania ryczałtu za pracę w godzinach nadliczbowych wskazał, że również w tym zakresie brak podstaw do twierdzenia, iż pozwany zalega względem powoda z zapłatą jakichkolwiek kwot w tym zakresie. Powód zgodnie z umową o pracę wiążącą go z pozwanym otrzymywał ryczałt za godziny nadliczbowe, o którym mowa w art. 151(1) par. 4 ustawy Kodeks pracy. Przepis ten czyni dopuszczalnym zastąpienie, w stosunku do pracowników wykonujących stale pracę poza zakładem pracy wynagrodzenia wraz z dodatkiem o którym mowa w art. 151(1) par. 1 ustawy Kodeks pracy ryczałtem, którego wysokość powinna odpowiadać przewidywanemu wymiarowi pracy w godzinach nadliczbowych. Zgodnie z art. 49 par. 2 ustawy Kodeks pracy w stosunku do pracowników otrzymujących ryczałt za godziny nadliczbowe nie ewidencjonuje się godzin pracy. Okoliczność, że powodowi zgodnie z wiążącym strony stosunkiem pracy wypłacany był należny mu ryczałt za godziny nadliczbowe wynika z dokumentów załączonych do sprzeciwu. W odniesieniu do żądania ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, wskazał, że również to świadczenie zostało powodowi wypłacone w należnej wysokości wraz z ostatnią wypłatą wynagrodzenia (przekazem pocztowym). Kwota przekazana powodowi przekazem pocztowym (którego kopia została załączona do sprzeciwu) została pomniejszona o kwotę przekazaną komornikowi sądowemu (potwierdzenie przelewu na rachunek komornika również załączono) w związku z zajęciem przez komornika sądowego świadczeń należnych powodowi na podstawie stosunku pracy. Nadto, niezależnie od w/w argumentów, roszczenia powoda, zgłoszone w postępowaniu, nie tylko uległy umorzeniu wskutek ich spełnienia, ale również uległy przedawnieniu wskutek upływu czasu, co również wskazuje, że powództwo winno zostać oddalone, jako niezasadne (k. 305-307).

Sprawa została wpisana do Repertorium P pod numer 99/15. Powód pismem z dnia 24 czerwca 2016 r. ograniczył powództwo do kwoty 13.261,71 złotych (k. 720-723).

Sąd Rejonowy w Suwałkach postanowieniem z dnia 10 września 2015 r. w oparciu o dyspozycję art. 219 kpc połączył sprawę IV P 99/15 ze sprawą z powództwa J. S. (1) przeciwko J. G. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...) w S. o zapłatę świadczeń związanych z podróżą służbową (sygn. akt IV P 98/15) do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia i prowadzić je za numerem IV P 98/15 (k. 502).

Sąd Pracy ustalił, co następuje:

J. S. (1) w oparciu o kolejne umowy o pracę (ostatnia z dnia 24 listopada 2012 r., k. 2,12 i 20 części B akt osobowych powoda) był od dnia 19 września 2009 r. do dnia 20 marca 2014 r. zatrudniony przez J. G. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) J. G. w O. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego. Umowa o pracę została rozwiązana w dniu 20 marca 2014 r. przez pracodawcę bez wypowiedzenia z winy pracownika z powodu rażącego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych, polegającego na bezpodstawnej odmowie wykonania polecenia służbowego i opuszczeniu pracy bez usprawiedliwienia (k. 2 części C akt osobowych powoda). Sąd Rejonowy w Suwałkach prawomocnym wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2014 r. w sprawie IV P 41/14 z powództwa J. S. (1) przeciwko J. G. o odszkodowanie i sprostowanie świadectwa pracy oddalił powództwo (wyrok, k. 83 akt IVP 41/14 Sądu Rejonowego w Suwałkach).

Z tytułu wykonywania obowiązków służbowych w oparciu o umowę o pracę w okresie objętym powództwem J. S. (1) otrzymywał miesięczne wynagrodzenie zasadnicze na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie art. 6 Ustawy z dnia 10 października 2012 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200 poz. 1679 ze zm.). Wskazane wynagrodzenie było powiększane co miesiąc z tytułu ryczałtu za pracę w godzinach nadliczbowych i ryczałtu za pracę w porze nocnej, których kwoty były ustalane w oparciu o porozumienie pomiędzy stronami umowy o pracę (aneks, k. 15, 17, 18, 23 i 29 części B akt osobowych powoda. Kolejną i dość znaczącą składową wynagrodzenia powoda były też należności za podróż służbową rozliczne zgodnie z przepisami określonymi w „Regulaminie wynagradzania” (umowa o pracę, k. 2,12 i 20 części B akt osobowych powoda).

W trakcie zatrudnienia powoda przez pozwanego Regulamin wynagradzania w (...) J. G. w O. ulegał zmianom.

Zgodnie z § 10 „Regulaminu wynagradzania” z dnia 15 maja 2008 r. na podstawie art. 77⁵ § 3 i § 4 Kodeksu pracy pracownikowi, za czas podróży służbowej w kraju i poza jego granicami przysługiwała dieta i inne należności według stawek ustalonych w Rozporządzeniu (...) z dnia 19 grudnia 2002 roku „w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz – oddzielnie w czasie podróży poza granicami kraju – (Dz. U. nr 236 poz. 1990 i 1991) – k. 212 akt sprawy IV P 46/15 Sądu Rejonowego w Suwałkach.

Z kolei, w myśl § 5 „Regulaminu wynagradzania” z dnia 18 października 2013 pracownikowi za czas podróży służbowej w kraju i poza jego granicami przysługiwały należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową, przewidziane w przepisach powszechnie obowiązującego prawa pracy, w tym przepisach wykonawczych do ustawy Kodeks pracy (k. 52). Zgodnie z § 7 ust. 1 i 2 „Regulaminu wynagradzania” wypłaty wynagrodzenia za pracę dokonywało się jeden raz z miesiąca, najpóźniej do dziesiątego dnia miesiąca za przepracowany miesiąc poprzedni, w biurze Przedsiębiorstwa (ul. (...)), w godzinach jego funkcjonowania. Wynagrodzenie wypłacane było w formie pieniężnej do rąk pracownika, z zastrzeżeniem, iż wypłata wynagrodzenia na podstawie pisemnej zgody pracownika następował w drodze rozliczenia bezgotówkowego na wskazany przez pracownika rachunek bankowy (k. 53). W dniu 01 czerwca 2014 r. wszedł w życie aneks do „Regulaminu wynagradzania” zmieniający treść § 5 wskazanego regulaminu, który zaczął obowiązywać już po rozwiązaniu umowy o pracę pomiędzy pozwanym a powodem (k. 49).

J. S. (1) zapoznał się z Regulaminem Wynagradzania (k. 5 części B akt osobowych powoda). W odniesieniu do rozliczeń diet oraz ryczałtów krajowych i zagranicznych były one wykonywane na podstawie delegacji wystawionych z racji wyjazdów służbowych i wypełnianych poszczególnych pracowników pozwanego. Formularze – Rozliczenie szczegółowe podróży służbowej zawierały w pierwszej części: opis trasy i okres, w którym była wykonana; ilość diet; ilość noclegów; przyznane diety; należny ryczałt za noclegi, tabelę kursów walut i datę rozliczenia oraz sumę kwot należnych do wypłaty z tytułu diet i ryczałtów krajowych i z tytułu diet i ryczałtów zagranicznych, której odbiór kwitował własnoręcznym podpisem pracownik. Tożsama procedura dotyczyła J. S. (1), który własnoręcznie pokwitował odbiór w okresie objętym powództwem łącznie kwotę 137.804,79 złotych z tytułu diet i ryczałtów krajowych oraz zagranicznych (k. 55, 58, 61, 64, 67, 70, 73, 76, 79, 82, 85, 89, 92, 95, 98, 101, 104, 107, 110, 113, 116, 119, 122, 125, 128, 131, 134, 137, 140, 143, 146, 149, 152, 155, 158, 161, 164, 167, 170, 173, 176, 179, 182, 185, 188, 191, 194, 197, 200, 203, 206, 209, 212, 215, 218, 221, 224, 227, 231, 234, 237, 240, 322, 329, 336, 343, 348, 355, 362, 369-370, 381, 386, 390, 393, 396, 399, 402, 405, 408, 411, 414, 415, 418, 421, 424, 427, 430, 433, 436, 439, 442, 445, 448, 451, 454, 457, 460, 463, 466, 469, 472, 475, 478).

Wyliczenie wysokości należności wynikających z w/w rozliczeń jest prawidłowe (bezsporne).

Sąd Pracy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 77² § 1 Kodeksu pracy pracodawca zatrudniający co najmniej 20 pracowników, nieobjętych zakładowym układem zbiorowym pracy ani ponadzakładowym układem zbiorowym pracy odpowiadającym wymaganiom określonym w § 3, ustala warunki wynagradzania za pracę w regulaminie wynagradzania. Paragraf 2 cytowanego przepisu stanowi, iż W regulaminie wynagradzania, o którym mowa w § 1, pracodawca może ustalić także inne świadczenia związane z pracą i zasady ich przyznawania, zaś paragraf 6 stanowi, iż Regulamin wynagradzania wchodzi w życie po upływie dwóch tygodni od dnia podania go do wiadomości pracowników, w sposób przyjęty u danego pracodawcy.

Natomiast zgodnie z dyspozycją art. 77⁵ § 1 Kodeksu pracy pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową. Paragraf 2 cytowanego przepisu stanowi, iż Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz warunki ustalania należności przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju. Rozporządzenie powinno w szczególności określać

wysokość diet, z uwzględnieniem czasu trwania podróży, a w przypadku podróży poza granicami kraju - walutę, w jakiej będzie ustalana dieta i limit na nocleg w poszczególnych państwach, a także warunki zwrotu kosztów przejazdów, noclegów i innych wydatków, zaś paragraf 3 stanowi, iż

warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania. Zgodnie z paragrafem 5, w przypadku gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień, o których mowa w § 3, pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów, o których mowa w § 2.

Z kolei, regulacja § 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju z dnia 19 grudnia 2002 r. (Dz.U. Nr 236, poz. 1991) wskazuje, iż z tytułu podróży, odbywanej w terminie i w państwie określonym przez pracodawcę, pracownikowi przysługują: 1) diety; 2) zwrot kosztów: a) przejazdów i dojazdów, b) noclegów, c) innych wydatków, określonych przez pracodawcę odpowiednio do uzasadnionych potrzeb.

Jak wynika z dokumentów i argumentów przedstawionych przez powoda oraz argumentacji i dokumentów przedstawionych przez pozwanego wynika, iż materią sporu w niniejszej sprawie było ustalenie rzeczywistej kwoty należnej powodowi od pozwanego z tytułu ryczałtów za noclegi w podczas wyjazdów służbowych w kraju i zagranicą za okres od kwietnia 2011 r. do miesiąca marca 2014 r. oraz tego, czy należna kwota z wyżej wymienionego tytułu została powodowi wypłacona.

Zdaniem Sądu dowody zgromadzone w sprawie oraz okoliczności sprawy przemawiają za przyjęciem argumentacji pozwanego, który stwierdził, iż wpłacił powodowi wszystkie należne mu kwoty z tytułu diet i ryczałtów za nocleg za okres wskazany w pozwach to jest od kwietnia 2011 r. do miesiąca marca 2014 r. stosując przy tym właściwe stawki, jak też przepisy regulujące ich wysokość.

Kluczową kwestią w niniejszej sprawie było ustalenie, czy pozwany wypłacił na rzecz powoda należną mu kwotę z tytułu ryczałtu za nocleg, czy też nie zaspokoił roszczeń powoda w tym przedmiocie.

W toku postępowania strony przyjęły w tym przedmiocie dwa skrajnie różne stanowiska i przedstawiły na ich poparcie zarówno dowody w postaci dokumentów, jak też ze źródeł osobowych to jest świadków.

Powód w toku postępowania sądowego zeznając w charakterze strony podał, iż przy podpisywaniu rozliczenia nie otrzymywał pieniędzy z nich wynikających. Podpisanie tych rozliczeń było warunkiem otrzymania wynagrodzenia. Pracował tyle lat u pozwanego, bo liczył się, że ten zwróci mu cztery tysiące złotych zatrzymane na poczet ewentualnego ściągnięcia samochodu, który zostałby w Rosji i obawiał się, że pozwany nie zapłaci mu za dwa miesiące zaległych wynagrodzeń. Zeznał, iż zwolnił się, bo uzależnił wyjazd służbowy do Rosji od wypłaty pieniędzy (zeznania powoda – protokół skrócony rozprawy z dnia 23 maja 2016 r. czas: od 01:04:20 do 01:23:33, k. 703-703v).

Na poparcie twierdzeń powoda zeznawali zawnioskowani przez niego świadkowie.

Świadek I. B. (zeznania świadka - protokół skrócony rozprawy z dnia 23 maja 2016 r. czas: od 00:15:36 do 00:25:24, 701v--702) w odniesieniu do rozliczeń zeznał, iż: „coś takiego podpisywało się księgowej”, ale następnie: „Dokumentów rozliczeniowych przy wypłacie nie widziałem. Jakbym nie podpisał dokumentów rozliczeniowych, to nie dostałbym wynagrodzenia.” i „Kwota na dokumentach rozliczeniowych była wyższa nawet do dwóch razy, niż to co dostawałem od pana G., ale ja w to nie wnikałem. Ja zwolniłem się z firmy, bo dostawałem za mało w stosunku do ilości pracy.”.

Świadek T. R. (zeznania świadka - protokół skrócony rozprawy z dnia 23 maja 2016 r. czas od 00:32:34 do 00:36:15, 702-702v) w odniesieniu do rozliczeń z pozwanym zeznał, iż: „Taki dokument podpisywałem. Kwoty nie odbierałem. Pan G. przelewał mi pieniądze raz w miesiącu na rachunek bankowy. Dostawałem na konto mniej niż podpisywałem w rozliczeniu. Nie pytałem się pracodawcy dlaczego nie dostaję pieniędzy z tytułu diet i ryczałtów, bo odpowiadał mi tamten układ. Jak przestał mi odpowiadać to się zwolniłem. Jakbym nie podpisał rozliczenie, to nie dostałbym wynagrodzenia.”

Również świadek M. S. (zeznania świadka - protokół skrócony rozprawy z dnia 23 maja 2016 r. czas od 00:41:23 do 00:48:18, k. 702v) w odniesieniu do rozliczeń z pozwanym zeznał, iż: „Podpisywałem takie dokumenty. Podpisywałem raz w miesiącu te rozliczenia, albo kilka razy w miesiącu. Przed odejściem z firmy pamiętam, że trzy razy otrzymałem do podpisania. Kwoty w rozliczeniach były dużo wyższe niż te, które otrzymywałem na konto.”

W opozycji do powyższych stanowisk pozostają zeznania pozwanego, który przesłuchany w charakterze strony zaprzeczył, aby realizował wypłaty wynagrodzeń powoda, jak też innych pracowników w sposób niezgodny z przepisami, a przede wszystkim temu, aby wypłacał z tego tytułu kwoty niższe niż te wskazane w dokumentach podpisywanych przez pracowników. Przedstawił, w jaki sposób wypłacał wynagrodzenia powodowi i jakie okoliczności skutkowały tym, iż zatrudnieni przez niego kierowcy, a w tym powód podczas noclegów w podróżach służbowych nie korzystali z hoteli i wyrażali chęć odebrania wynagrodzenia w gotówce, a nie przelewem bankowym. Podał, iż najpierw wypłacał pracownikowi kwoty z tytułu wynagrodzenia, a potem on kwitował ich odbiór (zeznania pozwanego – protokół skrócony rozprawy z dnia 05 września 2016 r. od 00:15:40 do 00:36:58, k. 762v-763).

To stanowisko poparli w swoich zeznaniach zawnioskowani przez pozwanego świadkowie.

Świadek A. K. zeznał: „Ja mam wszystko wpłacane na konto, ale wiem, że szef podstawę płaci na rękę, a delegacje na konto.” (zeznania świadka – protokół skrócony rozprawy z dnia 18 stycznia 2016 r. czas od 00:07:06 do 00:12:11, k. 651v-652).

Świadek M. W. zeznał: „Dla mnie wszystko, co mi się należało, pozwany wypłacił.” (zeznania świadka – protokół skrócony rozprawy z dnia 18 stycznia 2016 r. czas od 00:18:01 do 00:24:18, k. 652).

Świadek M. D. zeznał: Pozwany płaci nam podstawę i zaliczkę na koszty delegacji, zaliczka jest później rozliczana. Nie doszło do mnie, żeby ktoś miał jakieś pretensje. Kierowcy nie skarżyli się, że śpią w kabinach.” (zeznania świadka – protokół skrócony rozprawy z dnia 18 stycznia 2016 r. od 00:29:40 do 00:37:09).

Natomiast świadek J. N. zeznał: „Ja podpisuję rozliczenie, jak dostaję pieniądze. Nie słyszałem, aby inni pracownicy podpisywali rozliczenie bez pieniędzy.” (zeznania świadka – protokół skrócony rozprawy z dnia 18 stycznia 2016 r. czas od 00:45:42 do 00:55:29, k. 652v-653).

B. G. zeznając zgodnie z wersją pozwanego wskazała, iż: „Na pewno mąż rozliczył się z powodem ze wszystkiego. Rozliczenia powoda były gotówkowe, powód nie posiadał rachunku bankowego. Powodowi należności wypłacał albo mąż albo ja. Powód kwitował odbiór pieniędzy przy wypłacie. Kwitował to kadrowej A. P.. Kadrowa wyliczała ile należy wypłacić. Kwoty wynikające z rozliczenia były wypłacane w całości.” (zeznania świadka protokół skrócony rozprawy z dnia 29 lutego 2016 r. czas od 00:06:17 do 00:20:22, k. 659v-660).

Świadek W. B. relacjonowała z kolei „Nie słyszałam o czymś takim, żeby kierowcy kwitowali odbiór należności, której w rzeczywistości nie otrzymywali.” (zeznania świadka – protokół skrócony rozprawy z dnia 29 lutego 2016 r. od 00:24:13 do 00:40:12, k. 660-660v).

Również świadek S. T. wskazał w swoich zeznaniach: „Nie słyszałem, aby powód skarżył się, że musiał podpisywać odbiór kwot, których nie otrzymywał, nie skarżyli się też na to inni kierowcy. Jako kierowcy dostajemy podstawę, a reszta to znaczy ryczałty, delegacje przelewem na konto.” (zeznania świadka – protokół skrócony rozprawy z dnia 29 lutego 2016 r. od 00:43:42 do 00:55:01, k. 660v).

Podobny obraz sytuacji wynika również z zeznań A. P., która potwierdziła brak zastrzeżeń pozwanego do sposobu rozliczania się z pracodawcą oraz, że wszystkie należne składniki wynagrodzenia zostały powodowi wypłacone (protokół skrócony rozprawy z dnia 2 grudnia 2015 r. czas od 00:33:01 do 00:54:46, k. 534-534v).

Analizując opisane wyżej dowody w postaci źródeł osobowych, Sąd wziął pod uwagę to, iż powód jak też zeznający na jego korzyść świadkowie są byłymi pracownikami pozwanego, z którymi w większości przypadków pozwany rozwiązał stosunek pracy, zaś świadkowie zeznający na korzyść pozwanego pozostają z nim do chwili obecnej w stosunku zależności pracodawca – pracownik lub tak, jak z B. G. wiążą go więzy rodzinne.

W tej sytuacji elementem niezbędnym do wnioskowania w kierunku rozstrzygnięcia niniejszej sprawy okazał się dowód z dokumentów, a mianowicie rozliczeń diet oraz ryczałtów krajowych i zagranicznych (k. 55, 58, 61, 64, 67, 70, 73, 76, 79, 82, 85, 89, 92, 95, 98, 101, 104, 107, 110, 113, 116, 119, 122, 125, 128, 131, 134, 137, 140, 143, 146, 149, 152, 155, 158, 161, 164, 167, 170, 173, 176, 179, 182, 185, 188, 191, 194, 197, 200, 203, 206, 209, 212, 215, 218, 221, 224, 227, 231, 234, 237, 240, 322, 329, 336, 343, 348, 355, 362, 369-370, 381, 386, 390, 393, 396, 399, 402, 405, 408, 411, 414, 415, 418, 421, 424, 427, 430, 433, 436, 439, 442, 445, 448, 451, 454, 457, 460, 463, 466, 469, 472, 475, 478). Kluczowym elementem wskazanych dokumentów jest ich ostatnia część, w której w zależności pod programem, w którym był sporządzane znajduje się zapis: „Potwierdzam odbiór kwoty w wysokości:...” lub „Niniejszą delegację przedkładałam i kwituję odbiór w/w kwot.” które to zapisy w stu trzech przypadkach są potwierdzone podpisem pozwanego w miejscu opisanym, jako: „podpis pracownika” lub „miejsce, data, podpis pracownika”. Podpisania tychże dokumentów powód nie kwestionował (zeznania powoda – protokół skrócony rozprawy z dnia 23 maja 2016 r.).

Opisany wyżej dowód wskazuje, w ocenie Sądu, jednoznacznie na fakt, iż powód otrzymał od pozwanego kwoty wskazane w rozliczeniach, a w tym te naliczone z tytułu ryczałtów za noclegi. Przeciwnie twierdzenia powoda w tym przedmiocie nie mogą się ostać i nie znajdują potwierdzenia w innych dowodach, którym Sąd dał wiarę, jak też w zasadach logiki i doświadczenia życiowego. Trudno jest bowiem uznać za racjonalną i przyjętą przez powoda postawę, który miał wyrazić zgodę na poniesienie dwukrotnie szkody z tytułu nieuczciwego wypłacania mu należnych świadczeń przez powoda, po raz pierwszy poprzez otrzymanie zaniżonego wynagrodzenia, a po raz drugi przy odprowadzaniu podatku do kwoty, której w rzeczywistości nie otrzymał z tytułu wynagrodzenia. Dziwić też może swobodne podejście powoda do procesu tworzenia dokumentów i ich użycia w obrocie prawnym wyrażające się w tym, iż wielokrotnie podpisywał dokumenty, w których – jak sam stwierdził – poświadczal nieprawdę. Należy zwrócić uwagę, że dokumenty te nie miały charakteru czysto prywatnego i nie były sporządzane jedynie na użytek powoda, gdyż zawarte w nich dane stanowiły podstawę do działań prowadzonych przez organy kontrolne, podatkowe i inne, a tym samym były wykorzystywane w szeroko pojętym obrocie prawnym i dawały gwarancję rzetelności i pewności uczestnikom tego obrotu. W opozycji do twierdzeń powoda stoi też fakt ponownego podpisania umowy o pracę z pozwanym w dniu 24 listopada 2012 r., bo o ile podpisując poprzednią umowę w dniu 18 grudnia 2010 r. mógł spodziewać się, że pozwany będzie rozliczał się z nim w satysfakcjonujący go sposób, to w dniu 24 listopada 2012 r. (zgodnie z jego stanowiskiem) miał już pewność, iż to nie nastąpi. Pomimo tego ponownie umowę o pracę podpisał z - jak twierdzi - nieuczciwym pracodawcą. Analiza rynku pracy w części dotyczącej usług transportowych, zarówno na terenie kraju jak też zagranicą, wskazuje na to, iż w tym sektorze panuje duża konkurencja pomiędzy podmiotami, w tym również w zakresie pozyskiwania pracowników. Powód będąc pracownikiem z uprawnieniami kierowcy zawodowego w zakresie krajowego i międzynarodowego transportu – do pozyskania których wymagane jest ukończenie kosztownych kursów i zdanie trudnych egzaminów teoretycznych i praktycznych – nie musiał godzić się – jak wskazał w pozwie przez okres co najmniej trzech lat – na dyktat ze strony rzekomo nieuczciwego pracodawcy, który miał łamać jego podstawowe prawa do wynagrodzenia za wykonaną pracę, a następnie ponownie podpisać umowę o pracę z tym pracodawcą w sytuacji, gdy był pracownikiem poszukiwanym na rynku pracy. Ponadto o tym, iż powód nie jest osobą spineglową, która przez opisany wyżej okres czasu godziła się na łamanie swoich podstawowych praw, jako pracownika. Świadczą o tym również zeznania świadków: M. D.: „Powód, z tego jak go znam, to nie pozwoliłby sobie na niewypłacenie wynagrodzenia.” (protokół skrócony rozprawy z dnia 18 stycznia 2016 r. czas od 00:29:40 do 00:42:53, k. 652-652v); B. G.: „Raz za różnicę na rachunku 8 Euro zrobił straszną awanturę. Mówił, że nam poucina łby. Gdyby mu nie wypłacano wynagrodzeń, to nie wiem co by z nami zrobił.” (protokół skrócony rozprawy z dnia 29

lutego 2016 r. zeznania j.w.); W. B.: „Nie sądzę, żeby powód odpuścił chociażby nie wypłaconą złotówkę.” (protokół skrócony rozprawy z dnia 29 lutego 2016 r. zeznania j.w.), czy J. S. (2): „Znając powoda, to całe biuro by postawił na nogi, gdyby coś mu nie pasowało (protokół skrócony rozprawy z dnia 2 grudnia 2015 r. czas od 00:57:43 do 01:18:31, k. 534v-535) .

Sąd pominął dowód z opinii biegłego z zakresu obliczania czasu pracy zgodnie z wnioskami zawartymi w pozwach. Okoliczności na które miała być sporządzona przedmiotowa opinia okazały się, w świetle zgodnych stanowiska stron – bezsporne (art. 217§3 kpc).

Mając na uwadze powyższe Sąd w oparciu o dyspozycję art. 355 § 1 kpc w zw. z art. 203§1 kpc umorzył postępowanie w zakresie powództwa o diety i inne świadczenia związane z podróżą służbową w okresie od X.2012 r. do III.2014 r. w części dotyczącej kwoty 7.766,05 zł i postępowanie w zakresie powództwa o diety i inne świadczenia związane z podróżą służbową w okresie od IV.2011 r. do IX.2012 r. w części dotyczącej kwoty 31.738,29 zł – punkt I i II sentencji wyroku. W tym zakresie bowiem powód cofnął oba powództwa ze skutkiem prawnym wraz ze zrzeczeniem się roszczenia (por. pisma z k. 720-723, 726-730, oświadczenie pełnomocnika powoda złożone na rozprawie w dniu 5.09.2016r. – protokół skrócony rozprawy k. 762).

W pozostałym zakresie oba powództwa oddalił – punkt III sentencji wyroku – uznając roszczenia w tym zakresie za nieudowodnione.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o dyspozycję art. 98 §1 i § 3 kpc w zw. z §6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.) zasądzając kwotę 6.003,55 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 4.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (2x 2.400,00 zł. – stan prawny obowiązujący przed 01.01.2016r.). Do kosztów tych Sąd zaliczył również koszty dojazdu pełnomocnika pozwanego na rozprawę przed Sądem według spisu kosztów złożonego do protokołu rozprawy w dniu 5.09.2016r. k. 763. Wobec cofnięcia pozwu wraz ze zrzeczeniem się roszczenia i oddalenia powództwa w pozostałym zakresie Sąd uznał, iż powód przegrał proces w całości – punkt IV sentencji wyroku.

SSR Karol Kwiatkowski